

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00
F: 01 428 47 33
E: gp.mnz@gov.si
www.mnz.gov.si

Republika Slovenija
Državni zbor
Mag. Urška Klakočar Zupančič, predsednica

gp@dz-rs.si

Številka: 001-322/2023/3 (11-10)
Datum: 9. 1. 2024

Zadeva: Pisno poslansko vprašanje mag. Mateja Tonina v zvezi z zlorabo azilnih postopkov – odgovor ministra za notranje zadeve
Zveza: Vaš dopis številka 020-07/23-1552/2 z dne 15. 12. 2023

Spoštovana gospa predsednica,

v prilogi vam pošiljamo odgovor na pisno poslansko vprašanje v zvezi z zlorabo azilnih postopkov, ki ga je poslanec mag. Matej Tonin naslovil na ministra za notranje zadeve.

S spoštovanjem,

Boštjan Poklukar
minister

Priloga:
Odgovor ministra za notranje zadeve

Poslano:
Naslovniku po e-pošti

ODGOVOR MINISTRA ZA NOTRANJE ZADEVE NA POSLANSKO VPRAŠANJE MAG. MATEJA TONINA

Predsednica Državnega zbora Republike Slovenije mag. Urška Klakočar Zupančič je 15. 12. 2023 ministru za notranje zadeve Boštjanu Poklukarju posredovala pisno poslansko vprašanje mag. Mateja Tonina v zvezi z zlorabo azilnih postopkov.

Odgovor ministra za notranje zadeve:

- 1. Zanima me ali ministrstvo spremlja tovrstne zlorabe in katere so najbolj pogoste zlorabe azilnega postopka? Ali ministrstvo pripravlja kakršne koli spremembe azilnega postopka, da se tovrstne zlorabe preprečijo? Ali si ministrstvo prizadeva za kakršne koli spremembe azilne zakonodaje in migracijske politike na evropski ravni?**

V povezavi z zlorabo azilnega sistema pojasnujem, da Zakon o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo, 54/21 in 42/23 – ZZSDT-D) omogoča državljanom tretjih držav oziroma osebam brez državljanstva, da v Republiki Sloveniji zaprosijo za mednarodno zaščito, ob čemer pravica dostopa do mednarodne zaščite predstavlja temeljno pravico, skladno s katero mora Republika Slovenija vsaki osebi zagotoviti upoštevanje načela nevračanja ter učinkovito pravico do mednarodne zaščite. Vsi ukrepi za preprečevanje morebitnih zlorab postopka mednarodne zaščite so določeni v okviru zakonodaje Evropske unije oziroma se izvajajo skladno z ukrepi, ki so preneseni v Zakon o mednarodni zaščiti. Sem spadajo med drugim dublinski postopek, s katerim se določi odgovorna država članica za obravnavo prošnje za mednarodno zaščito, zavrženje nedopustnih prošenj, odločanje v pospešenem postopku (zavrnitev očitno neutemeljenih prošenj), seznam varnih izvornih držav in možnost omejitve gibanja prosilcu za mednarodno zaščito.

Glede omejitve gibanja pojasnujem, da so v prvem odstavku 84. člena Zakona o mednarodni zaščiti določeni razlogi, na podlagi katerih se lahko prosilcu za mednarodno zaščito v postopku mednarodne zaščite omeji gibanje na azilni dom oziroma Center za tujce. V obstoječem zakonu v tretji alineji prvega odstavka del besedila določa, da se lahko gibanje prosilcu za mednarodno zaščito omeji tudi na podlagi sodne odločbe o izgonu, izdane v kazenskem postopku. Ta določba je bila dodana ravno iz razloga, da bi se preprečila zloraba azilnega sistema, vendar pa se v praksi ne uporablja več. Naknadno se je namreč izkazalo, da ta določba ni v skladu z Direktivo 2013/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito (prenovitev), ki v tretjem odstavku 8. člena izčrpno našteva različne razloge, s katerimi se lahko upraviči pridržanje prosilca za mednarodno zaščito, med katerimi v točki (d) določa, da je prosilec pridržan zaradi postopka vračanja v skladu z Direktivo 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav – torej se nanaša na odločbo o vrnitvi in ne na sodno odločbo o izgonu, izdano v kazenskem postopku. 8. člen direktive 2013/33/EU določa zaključen seznam razlogov za omejitev gibanja, zato novih razlogov ni mogoče (samovoljno) dodajati v zakon.

Na Ministrstvu za notranje zadeve pristojni direktorat vsak predlog Policije o izreku ukrepa omejitve gibanja v skladu s 84. členom Zakona o mednarodni zaščiti temeljito preuči in v primeru, da se z izrekom takega ukrepa ne strinja, to tudi argumentira.

Ministrstvo za notranje zadeve si ves čas prizadeva o prošnjah odločati v najkrajšem možnem času oziroma v rokih, kot so določeni v 47. členu Zakona o mednarodni zaščiti. S številnimi ukrepi nam je uspelo v zadnjih petih letih povprečni čas odločanja bistveno skrajšati, vendar na trajanje postopka vpliva več dejavnikov. Gre za kompleksne in najzahtevnejše upravne postopke, kjer mora Ministrstvo za notranje zadeve odločati v skladu z Zakonom o mednarodni zaščiti, Zakonom

o splošnem upravnem postopku in upošteva je relevantno sodno prakso tako slovenskih sodišč kot tudi sodišča EU in Evropskega sodišča za človekove pravice. Ne glede na to, ali je o prošnji za mednarodno zaščito odločeno v roku ali ne, pa je potrebno upoštevati določbe 49. člena Zakona o mednarodni zaščiti, v skladu s katero mora Ministrstvo za notranje zadeve prosilcu določiti 10-dnevni rok za prostovoljni odhod, v katerem mora oseba zapustiti območje Republike Slovenije, območje držav članic Evropske unije in območje držav pogodbenic Konvencije o izvajanju schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985. Da je osebi omogočena izvršitev prostovoljnega odhoda, pa jo je v vsakem primeru potrebno izpustiti iz omejitve gibanja oz. Centra za tujce, tudi v primerih, ko je o prošnji za mednarodno zaščito odločeno pred iztekom ukrepa omejitve gibanja.

Tudi pri t. i. serijskem vlaganju prošenj za mednarodno zaščito oziroma pri novih in ponovnih prošnjah iste osebe po umiku prve prošnje obstajajo varovalke po zakonodaji Evropske unije, ki so prenesene v Zakon o mednarodni zaščiti. Zaradi težav pri izvajanju nekaterih določb v praksi so v pripravi predlogi sprememb in dopolnitev Zakona o mednarodni zaščiti, med katerimi so tudi določbe o preprečevanju zlorabe vlaganja ponovnih prošenj. Trenutno je novela Zakona o mednarodni zaščiti v medresorskem usklajevanju.

V povezavi z mednarodno zaščito dodatno pojasnujem, da je Evropska komisija septembra 2019 napovedala novi Pakt o migracijah in azilu, ki vključuje celovit pristop k zunanjim mejam, azilu in sistemom vračanja, schengenskemu območju prostega gibanja in zunanji razsežnosti. Namen reforme je med drugim tudi omejiti sekundarna gibanja prosilcev ter sprejeti dodatne ukrepe preprečevanja zlorab azilnega sistema. Sporočilo o novem Paktu je bilo predloženo skupaj s sklopom zakonodajnih predlogov, ki temeljijo na predlogih Evropske komisije za reformo skupnega evropskega azilnega sistema iz let 2016 in 2018 ter dodaja nove elemente za zagotovitev ravnovesja, potrebnega za skupni okvir, ki prispeva k celovitemu pristopu k upravljanju migracij z oblikovanjem celostne politike na področju azila in upravljanja migracij, vključno z njenimi notranjimi in zunanjimi komponentami. Politični dogovor o Paktu je bil sprejet 20. decembra 2023, v letu 2024 se bodo nadaljevala pogajanja na tehnični ravni. Pri pogajanjih sodeluje tudi Republika Slovenija in sicer na podlagi uradnih stališč, ki jih je potrdil Državni zbor. Rešitve, ki bodo sprejete na ravni Evropske unije, bomo ustrezno prenesli v slovensko zakonodajo.